

Riktlinjer med anvisningar för användning och grävning i offentlig mark

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte	4
1.2 Grävningar och störningar	4
2 Ansvar	5
2.1 Kommunens ansvar	5
2.2 Ledningsägarens ansvar	5
3 Planeringsskede	6
3.1 Upplåtelse av allmän platsmark för bodar upplag	6
3.1.1 Innehåll	6
3.1.2 Ansökningshandlingar	6
3.2 Samråd och planering	7
3.3 Information	7
3.3.1 Förhandsinformation.....	7
3.3.2 Informationsskylt på plats	7
3.4 Grävstillstånd.....	8
3.4.1 Ansökan om grävstillstånd.....	8
3.4.2 Utförande av grävstillstånd.....	8
3.5 Trafik.....	9
3.6 Nyttjande av offentlig plats.....	9
3.7 Sammanfattning ansökan – avgifter	9
4 Utförandeskede	10
4.1 Förbesiktning av arbetsområdet.....	10
4.2 Hänsyn till växtlighet	10
4.3 Miljökrav	10
4.4 Ledningar som tas ur drift	10
5 Tekniska krav	11
5.1 Allmänt	11

5.2 Ledningars läge.....	11
5.2.1 Ledningars förläggningsdjup, avstånd och placering	11
5.2.2 Kabelförläggning	11
5.3 Schaktning.....	11
5.3.1 Schaktning i hårdgjord yta.....	12
5.3.2 Schaktning vid träd-, planterings- och gräsyta	12
5.4 Återställning i gatumark.....	12
5.5 Återfyllning upp till gatans, gångbanans eller gångvägens terrassyta.....	13
5.5.1 Förstärknings- och bärlager av krossmaterial	13
5.5.2 Bitumenbundet slitlager	13
5.6 Tekniska krav vid återställning av slitlager i offentlig plats.....	13
5.7 Återställning i parkmark.....	15
6 Då arbetet är klart.....	16
6.1 Slutbesiktning	16
7 Påföljder.....	16
7.1 Avbrytande av arbete	16
7.2 Sanktionsavgifter/konsekvenser	16
7.3 Kontroller	17
7.4 Bedömning.....	17
8 Sammanfattning krav	18
9 Bilagor	18
Bilaga 1 Checklista för ledningsägare – planering	19
Bilaga 2 Checklista för ledningsägare – Före igångsättning.....	20
Bilaga 3 Checklista för ledningsägare, entreprenör och arbetsledare – under arbetets gång	21
Bilaga 4 Sanktionsavgifter.....	22
Bilaga 5 Kontrollprotokoll vägarbetsplatser	24

1 Inledning

1.1 Syfte

Offentlig plats används till anläggningar som gator, parker etc. men även ledningar av olika slag som är till nytta för kommunens invånare. Såväl gator som ledningar är en förutsättning för ett fungerande samhälle. Ibland leder kraven från olika intressenter till konflikter. För detta ändamål behövs anvisningar för grävning i allmän mark. Som markförvaltare kan Samhällsbyggnad därigenom erbjuda allmänheten väl fungerande stadsrum med gator, torg och parker för skilda användargrupper.

För Samhällsbyggnad är det viktigt att genom långsiktig planering och bra samordning kunna begränsa antalet grävningar i gatorna. Det är viktigt att anpassa tidpunkten för grävningar till allmänhetens behov och se till att återställningen sker snabbt och med hög kvalitet. Vaghållaren bevakar de allmännas intressen, därför är dessa anvisningar upprättade.

Gatorna måste därför byggas upp efter enhetliga principer och ledningarna organiseras under mark. Rutiner för ledningsförläggning och accepterade principer för återställning är väsentliga för framkomlighet och trevnad. Det är även av stor vikt att de tekniska försörjningssystemen är av hög kvalitet, med färre störningar och problem som följd.

För att klara detta i framtiden är det nödvändigt att Samhällsbyggnad har anvisningar för hur grävningsarbeten ska skötas för att minimera problem med säkerhet, framkomlighet, sättningar, skador på växtlighet, miljö m.m. samt att berörda parter får information om planerade och pågående arbeten.

1.2 Grävningar och störningar

De flesta grävningsarbeten innebär någon form av störning med avseende på trafiksäkerhet och/eller framkomlighet. Dåligt utförda återställningsarbeten orsakar, förutom en ökad kostnad för det framtida underhållet, trafik hinder med risk för skada på människor och egendom. Även grävningar som utförs på ett tekniskt riktigt sätt medför att den planerade livslängden på beläggning och vägkropp förkortas och därmed ökar kostnaden för det framtida underhållet.

För att få gräva i offentlig platsmark i Skellefteå kommun måste det alltid finnas ett grävtillstånd.

Beträffande allmän väg regleras tillståndsfrågorna i väglagen och nödvändiga tillstånd söks hos Trafikverket. Ledningsrätt kan i övrig offentlig plats också ersätta avtal. Den som avser att utföra grävningsarbete i offentlig plats ska söka tillstånd hos Skellefteå kommun, Samhällsbyggnad.

Störningar, skador och problem som kan uppkomma för trafikanter, tredje man och fasta anläggningar ska minimeras, bland annat genom samordning och god planering. Berörda

parter ska informeras i god tid så att de kan planera för störningar som kan uppkomma. Trafikanter ska kunna välja annan väg, tillgängligheten till fastigheter för boende och verksamheter får inte störas mer än nödvändigt.

2 Ansvar

2.1 Kommunens ansvar

I Skellefteå kommun ansvarar samhällsbyggnadsnämnden för offentlig plats där kommunen är markägare. Samhällsbyggnad är i egenskap av kommunens väghållare den som lämnar anvisningar för utförande av arbete i allmän platsmark.

Rätten att förlägga ledning i offentlig platsmark tillkommer endast den som fått grävstillstånd utfärdat av samhällsbyggnad. Samhällsbyggnad ombesörjer ingen utsättning av egna anläggningar, såsom avstängningskranar, brunnar mm utan hänvisas vid ansökan där handläggare beaktar föreslagen ledningsläge med befintlig infrastruktur. Samhällsbyggnad har ingen organisation för bevakning och utsättning av kabel och andra externa anläggningar, och tar därmed inget ansvar för bevakning och utsättning. Om ledningsägaren önskar bevakning föreslår samhällsbyggnad att avtal görs med andra ledningsägare för bevakning och utsättning, dessa kallas då till kabelutsättning vid alla grävningsarbeten.

2.2 Ledningsägarens ansvar

Samhällsbyggnad påtar sig inget ansvar för av ledningsägaren förslagen placering av ledningar. Det är ledningsägares ansvar att själv kontrollera var det finns andra ledningar och anläggningar. Ledningsägaren ansvarar för att markering av andra ledningsägares ledningar blir utförd samt svarar för eventuell uppkommen skada på annans ledning eller anläggning vid arbetena. Om skador uppkommer vid arbeten är det ledningsägarens skyldighet att se till att skadorna åtgärdas.

Samhällsbyggnad kontrollerar i samband med utfärdandet av grävstillståndet att planerad anläggning inte kommer att störa samhällsbyggnads anläggningar mer än nödvändigt.

Grävstillstånd utfärdas till ledningsägaren för varje enskilt objekt, ledningsägaren är ansvarig för alla anvisningar i grävstillståndet och att dessa anvisningar följs. Överlåts ledningarna, ska den nya ledningsägaren informeras om vad som gäller för grävstillståndet, och samhällsbyggnad ska informeras om vem den nya ledningsägaren är.

- De kostnader som vid anläggningen eller i framtiden direkt eller indirekt vållas samhällsbyggnad, på grund av ledningsförläggningen, får ledningsägaren svara för.
- Ledningsägaren bekostar alla åtgärder som görs i samband med ledningsarbetet i allmän platsmark, inklusive hela återställningen av alla berörda ytor.

-
- Ledningsägaren ansvarar för tillsyn och underhåll av grävningen till slutbesiktning. Tillsynen och underhållet avser sådant som sättningar och andra skador inom berört område
 - Ledningsägaren ska se till att arbetsområdet fram till utförd slutbesiktning hålls i sådant skick, att ordning och säkerhet inte åsidosätts.
 - Ledningsägaren svarar för kostnaderna att flytta sin anläggning om marken, där anläggningen finns, i framtiden ska nyttjas för annat ändamål.
 - Ledningsägaren ansvarar mot väghållaren, övriga ledningsägare och tredje man för skador, förlust, och intrång, som kan uppstå under arbetet.

Kraven i lokala ordningsstadgan för Skellefteå kommun ska uppfyllas. Ledningsägaren har i enlighet med stadgan skyldighet att utföra de åtgärder som behövs för att allmänheten inte ska utsättas för olägenheter i form av damm, spill eller dålig lukt. Sopor och avfall från platsen ska samlas snarast och sorteras. Åtgärder ska vidtas så att mark, grundvatten och vattendrag inte förorenas av kemikalier, oljor, bensin eller liknande. De lagar och regler som finns inskrivna i miljölagstiftningen ska följas. Trafikverkets IFS 2009:4 bilaga "Säkerhet vid arbete på väg" gäller vid alla vägarbeten.

3 Planeringskede

3.1 Upplåtelse av allmän platsmark för bodar upplag

Samhällsbyggnad har till uppgift att bland annat handlägga frågor om kommunens gator, vägar, broar, torg, parker, planteringar och andra allmänna platser. Upplåtelse av allmän platsmark, handläggs av polisen och administreras av Samhällsbyggnad. Tillstånd ska därför lämnas av polisen innan annan förvaltning, företag eller enskild person tar allmän platsmark i anspråk.

3.1.1 Innehåll

Grävstillståndet reglerar rätten att förlägga och bibehålla anläggning i allmän platsmark under de villkor som framgår av dessa anvisningar. Godkännande av föreslagna ledningslägen görs underhand efter vissa rutiner. Samhällsbyggnads godkännande omfattar endast lämpligheten av en anläggnings placering ur det perspektiv som skapas av Samhällsbyggnads kompetensområde såsom, trafikteknik, hänsyn till befintlig växtlighet, nuvarande eller planerad gatuutformning samt befintliga och planerade VA-ledningar. Då ansökan avser en engångsföreteelse upprättas grävstillstånd endast för denna speciella anläggning.

Grävstillståndet och dessa anvisningar reglerar skyldigheter och rättigheter för båda parter.

3.1.2 Ansökningshandlingar

Vid ansökan om rätten att förlägga anläggning i allmän platsmark kan behövliga handlingar variera något med hänsyn till det aktuella ärendet. Ansökan om grävstillstånd bör omfatta

sökandes kontaktuppgifter, typ av arbete, var arbetet ska utföras inom gatumark, schaktdjup, arbetsmetod, tidplan med start och slutdatum, plats och adress, markering i karta med möjlighet till att bifoga filer

Minimikrav på uppgifter för grävtillstånd se 3.4.1

3.2 Samråd och planering

För att undvika upprepade ingrepp på samma ställe i allmän platsmark ska ledningsägare delta i de byggsamordningsmöten som Samhällsbyggnad kallar till. Planerade arbeten ska tas upp på byggsamordningsmöten i god tid innan de påbörjas för möjligheten att kunna utnyttja de fördelar som kan möjliggöras vid samförläggning m.m. Ledningsägare som bedriver verksamhet i större omfattning, ska även upprätta årsprogram för planerade ledningsarbeten. Dessa ska skickas till Samhällsbyggnad senast i januari månad för årets planerade åtgärder. Ledningsarbetena ska också redovisas efterhand vid byggsamordningsmöten eller skickas till Samhällsbyggnad på remiss.

Samhällsbyggnad har som ambition att presentera ett preliminärt program för beläggningar och gatuombyggnader för sommarsäsongen senast i april. Dessutom finns det hos Samhällsbyggnad ett preliminärt översiktligt program för gatuombyggnader avseende de närmaste 2 åren.

3.3 Information

Det är av stor vikt att hänsyn tas till allmänheten vid grävningsarbeten. Vid alla arbeten ska ledningsägaren i god tid informera berörda parter såsom allmänhet, fastighetsägare och näringsidkare m.fl.

3.3.1 Förhandsinformation

Förhandsinformation ska ges till berörda parter före arbetet påbörjas. Informationen kan utgöras av meddelande i massmedia, skyltar, informationsblad till berörda, sammankomster etc. Tidpunkten och typen av förhandsinformation är beroende av den olägenhet som drabbar allmänhet eller verksamhet på grund av ledningsarbetet.

3.3.2 Informationsskylt på plats

Informationsskylt på plats skall finnas vid alla slags vägarbeten, även vid akuta grävningar.

Informationsskylten ska innehålla uppgifter om:

- ansvarig ledningsägare
- telefonnummer dit allmänheten kan vända sig

3.4 Grävstillstånd

Samhällsbyggnads krav och villkor beaktas genom grävstillstånd som också innefattar dessa grävningensbestämmelser.

3.4.1 Ansökan om grävstillstånd

Grävningstillståndet och dessa anvisningar bevakar Samhällsbyggnads intressen av föreslagen ledningsplacering i förhållande till kommunens anläggningar, arbetsmetod, framkomlighet, trafiksäkerhet, olägenhet för allmänheten, skydd av växtlighet, byggtid med hänsyn till arrangemang och liknande, samt hur återställning ska utföras.

Grävningstillstånd kan sökas för enstaka objekt och ska sökas senast tre veckor före arbetets planerade start. Kortare handläggningstid kan beviljas om tidigt samråd skett, dock minst fem dagar före planerad start.

Grävstillstånd beviljas inte för längre upplåtelsestid än 3 månader. Om längre upplåtelsestid behövs måste detta motiveras och godkännas.

Ansökningar om grävstillstånd behandlas inte under juli månad

Ett akut arbete ska anmälas så snart som möjligt, dock senast nästa arbetsdag. Anmälan om akut grävning sänds till Samhällsbyggnad.

Ansökan om tillstånd att gräva i offentlig platsmark eller anmälan om grävning ska innehålla uppgifter om:

ledningsägarens namn och adress

- ledningsägarens kontaktperson/kontrollant/arbetsledare
- adress och markering i karta
- typ och omfattning av grävningensarbetet
- arbetsmetod
- tidplan med beräknad byggtid samt tidpunkt för byggstart och färdigställande av ledningsägarens arbeten

3.4.2 Utförande av grävstillstånd

Grävningstillståndet som utfärdas kan, förutom hänvisning till dessa anvisningar, komma att förenas med olika utförandekrav t.ex. information samt restriktioner och krav med avseende på metodval, arrangemang, trafikfrågor, grönytor, byggtid, överbyggnad, beläggning vid återställning samt omfattning av återställning.

Grävningstillstånd som utfärdas gäller under förutsättning att utförandekraven följs. I de fall ledningsägaren har tveksamheter kring återställning m.m. kontakta alltid Samhällsbyggnad. Om arbetena som utförs inte överensstämmer med inlämnade handlingar debiteras ledningsägaren för Samhällsbyggnads eventuella merkostnader.

3.5 Trafik

SKL:s handbok "Arbete på väg" gäller och ska tillämpas vid alla vägarbeten där Skellefteå kommun är väghållare.

Trafikanordningsplan (TA-plan) ska upprättas av ledningsägaren eller entreprenören och vara inskickad till av Samhällsbyggnad senast två veckor innan arbetet påbörjas. Vid akuta arbeten ska TA-plan skickas in senast nästkommande arbetsdag. Inlämning av TA-plan görs via kommunens E-tjänst som finns på kommunens hemsida. Start och slut av arbete ska meddelas verksamhet trafik via telefon eller mail samt att status ska uppdateras i ärendet i handläggarsystemet.

En TA-plan krävs även för arbeten som inte är vägarbeten, men ändå inkräktar på gatumark och trafik. Ex. på dessa arbeten är takskottning, husdräneringar, fasadrenoveringar m.m.

Generella TA-planer kan upprättas för likartade arbeten för ett år framåt.

All personal som utför väg- och ledningsarbete ska ha utbildning motsvarande APV Nivå 1 och utmärkningsansvarig skall ha utbildning motsvarande APV Nivå 3. Vilket motsvarar Trafikverkets utbildningar APV 1.1 -1.3 samt APV 2.2.

Det ska finnas en utmärkningsansvarig vid varje arbetsplats.

Vid alla vägarbeten ska oskyddade trafikanter särskilt uppmärksammas. Särskilt utsatta grupper är barn, äldre och funktionshindrade. Alternativa säkrade passager för dessa grupper ska alltid finnas.

3.6 Nyttjande av offentlig plats

För nyttjande av offentlig plats inom och utanför arbetsområdet med bodar, upplag, byggskyltar och dylikt fordras polisens tillstånd enligt ordningslagen. För den mark som nyttjas tar Samhällsbyggnad ut avgift enligt av kommunfullmäktige antagen taxa. Som arbetsområde räknas den yta som krävs för arbetets genomförande. Materialupplag, bodar m.m. som inte ryms inom arbetsområdet utan placeras utanför detta, räknas som nyttjande av offentlig plats. För detta krävs tillstånd enligt ordningslagen.

Upplåtelse av offentlig plats för bodar, upplag m.m. ska alltid föregås av ett samråd med Samhällsbyggnad före ansökan till Polisen och att marken tas i anspråk.

3.7 Sammanfattning ansökan – avgifter

Ansökan om grävstillstånd söks hos Samhällsbyggnad – 2000 kr per tillstånd.

Förlängning av grävstillstånd 2000kr per påbörjad vecka.

Ombesiktning av grävstillstånd 2000 kr per gång.

Ansökan om trafikanordningsplan söks hos Samhällsbyggnad – 1500 kr per tillstånd.

Ansökan om upplåtande av offentlig plats söks hos polisen – avgift enligt avgiftsförordningen.

Upplåtande av offentlig plats – avgift beroende på hur mycket av gatan som ska användas samt om det är inom eller utom centrum.

4 Utförandeskede

4.1 Förbesiktning av arbetsområdet

Ett synprotokoll med fotodokumentation upprättas genom ledningsägarens försorg före det att arbetet påbörjas och efter arbetet färdigställts. Fotodokumentationens bilder efter utfört arbete läggs in i handläggningsprogrammets ärende av sökande.

4.2 Hänsyn till växtlighet

Vid all slags ledningsarbete ska speciell hänsyn tas till växtlighet. Arbetsområdet ska inte vara inom trädets droppzon. Särskilda skyddsåtgärder kan föreskrivas av ledningsägaren för att skydda närliggande växtlighet och träd mot skador.

4.3 Miljökrav

Allt ledningsarbete ska bedrivas på sådant sätt att miljön inte skadas och att olägenheter som buller, vibrationer och damm för närboende undviks eller minimeras.

Generellt gäller att:

Gällande lagar och regler samt lokala ordningsföreskrifter ska följas

Metoder som t ex styrbar borstning, rörtryckning och relining, som minimerar störningar ska tillämpas. Största möjliga miljöhänsyn ska tas vid val av ledningsmaterial. Vid arbetet får vatten som innehåller fett, lera, betong eller liknande som kan orsaka stopp i ledningar, inte rinna ner i befintliga ledningssystem. Marken ska skyddas mot oljespill, färg, cement/kalkbruk, samt annan bestående nedsmutsning genom skyddstäckning.

- Massor som grävs upp och uppbrutna ytlager ska sorteras för återvinning.
- Överbyggnadsmassor får inte blandas med terrassmassor vid återfyllning.
- Överskottsmaterial ska fraktas till godkänd tipp eller deponi.

4.4 Ledningar som tas ur drift

Ledningsägaren är ansvarig för ledningen även om denna är tagen ur drift. Gamla ledningar kan innehålla miljöfarliga ämnen t.ex. tungmetaller som lakar ut. För att undvika

onödigt belastning på miljön och underlätta framtida ledningsdragningar ska därför ledningar som inte längre är i drift eller planeras att tas ur drift avlägsnas på ledningsägarens bekostnad i samband med att ledningarna ersätts med nya, om inte annan överenskommelse träffas eller att avlägsnandet medför nya uppgrävningar.

Ledningsägaren ska i de fall där ledningar som tagits ur drift blir kvar, svara för eventuella merkostnader som detta kan medföra den dag då utrymmet behövs för annat ändamål. Vid avlägsnandet av gamla ledningar ska särskilt observeras att en del material klassas som farligt avfall enligt miljöbalken, och ska därmed också behandlas därefter.

5 Tekniska krav

5.1 Allmänt

Arbete i väg ska planeras och bedrivas på så sätt att anläggningarnas konstruktion, bärighet och slitstyrka består. Arbeten intill ledningar och kablar utförs med respektive ledningsägares föreskrifter och enligt Anläggnings-AMA.

Vid markering av ledningars lägen ska temporär märkfärg användas.

5.2 Ledningars läge

Ledningars läge ska väljas utifrån minsta störning vid utförande och underhåll samt konsekvenser för intilliggande ledningar och övrig omgivning.

5.2.1 Ledningars förläggingsdjup, avstånd och placering

Vid ledningsförläggning ska läggingsdjup, avstånd och placering anpassas enligt gällande EBR-standard.

5.2.2 Kabelförläggning

Vid kabelförläggning ska skyddsror, alternativt kanalisation, användas i första hand. I annat fall utförs täckning och markering enligt föreskrifter.

5.3 Schaktning

Schakt ska utföras med säkerhet mot ras och skred. Man bör eftersträva att få schaktets väggar så jämna som möjligt och med en jämn lutning uppåt från botten och i övrigt anpassat så att det går att komprimera materialet vid återfyllning. Anläggningsägare ansvarar för att geoteknisk beräkning görs vid behov. Effekter från vibrationer ska särskilt beaktas.

Korsning av väg eller gata ska i största möjliga mån utföras genom rörtryckning. Detta gäller vid korsning under belagd yta, och i synnerhet vid korsning av högt trafikerad led samt känslig parkmiljö.

Öppet schakt kan tillåtas för schakt som följer i gatans eller gång- och cykelvägens längdriktning eller om tekniska och ekonomiska faktorer överväger.

Samhällsbyggnad äger rätt att avbryta schaktningsarbeten om arbetena bedrivs på ett otillfredsställande sätt.

5.3.1 Schaktning i hårdgjord yta

Asfaltytan runt schaktet ska sågas eller skäras. Asfaltens kanter ska vara raka och formen på schakten ska vara rektangulära samt följa gatans huvudlinjer.

5.3.2 Schaktning vid träd-, planterings- och gräsyta

Innan grävning i vegetationsytor ska samråd med parkverksamheten vara genomfört.

Skadade eller fällda träd ska ersättas och kostnaden räknas utifrån Alnarpsmodellen. Skador på träd pga grävning eller kapning av rötter kan visa sig först efter 3 - 5 år. Värdering utförs av Samhällsbyggnad. Värderingen ska ske innan arbetet påbörjas.

Intilliggande träd och buskar ska skyddas så att varken stam, grenverk eller rotsystem skadas. Transporter och upplag ska inte finnas innanför trädens droppzon. Om detta inte kan undvikas ska jordytan skyddas mot komprimering. Stammen ska skyddas mot mekaniska skador av fordon och maskiner. I vissa fall kan det vara aktuellt att istället för att gräva bort jorden, suga bort jorden med en vakuumsug för att skona rötter på känsliga trädslag. Alla rötter som grävts av ska kapas med vass såg eller sekator för att få ett rent snitt. De frilagda rötterna måste omedelbart skyddas mot uttorkning. Rötterna och den kvarvarande delen ska vattnas och fuktig säckväv eller geotextil ska läggas över de synliga rötterna. Om schaktet inte omedelbart återfylls måste rötterna skyddas mot uttorkning och eventuella frostsador med ett rotdraperi som består av ett ca 30 cm tjockt lager fuktig torvblandad jord. Trädets vattenbehov ska tillgodoses.

Bensin, diesel, halkbekämpningsmedel, lösningsmedel eller liknande får inte förvaras eller hanteras under träd eller inom ett avstånd från stammen av tre gånger trädkronans radie.

5.4 Återställning i gatumark

Ledningsägaren svarar för hela återställningen av schaktet i gata, gångbana, gång- och cykelväg och övriga ytor. Ytan ska genom ledningsägarens försorg, snarast efter utförd återfyllning, återställas till ursprunglig utformning inklusive slitlager och trafikordningar, om inte annat meddelats av Samhällsbyggnad.

Huvud- och bussgator samt cykelvägar i huvudcykelnätet ska alltid provisoriskt återställas med lämpligt bitumenstabiliserad beläggning, (inte kallmassa) omedelbart efter utförd grävning. Dessa gator får inte öppnas för trafik dessförinnan.

Under vinterperioden ska alla grävningar som inte hinner färdigställas under "beläggnings säsongen" provisoriskt återställas med oljegrus.

Samhällsbyggnad kan på beställning och mot ersättning åta sig att utföra återställningsarbeten. I de fall där ledningsförläggningen samordnas med, och utförs av Samhällsbyggnad, svarar Samhällsbyggnad för återställningen.

5.5 Återfyllning upp till gatans, gångbanans eller gångvägens terrassyta

Då ledningsarbetet är utfört ska schaktet återfyllas utan dröjsmål. Kringfyllning utförs enligt respektive ledningsägares föreskrifter. Resterande fyllning upp till terrassyta utförs med materialval och packning enligt gällande AMA. Håligheter i schaktväggen fylls väl.

Under arbetet ska ledningsägaren utföra en dokumenterad egenkontroll. Egenkontrollen ska minst omfatta packningskontroll och materialval. Samhällsbyggnad äger rätt att avbryta pågående arbete om arbetet med återfyllning bedrivs på ett otillfredsställande sätt.

5.5.1 Förstärknings- och bärlager av krossmaterial

Förstärknings- och bärlager utförs med befintligt material och/eller enligt gällande AMA.

Förstärkningslagret ska vara av samma material och packas lika hårt som befintligt förstärkningslager. Observera att förstärkningslager av järnsand inte får vara uppblandat med annat material. Bärlagret ska ha samma tjocklek, vara packat och av samma materialtyp som omgivande bärlager. Speciell uppmärksamhet ska ägnas åt packning vid rännstensbrunnar, ventiler m.m. där sättningar är vanliga.

5.5.2 Bitumenbundet slitlager

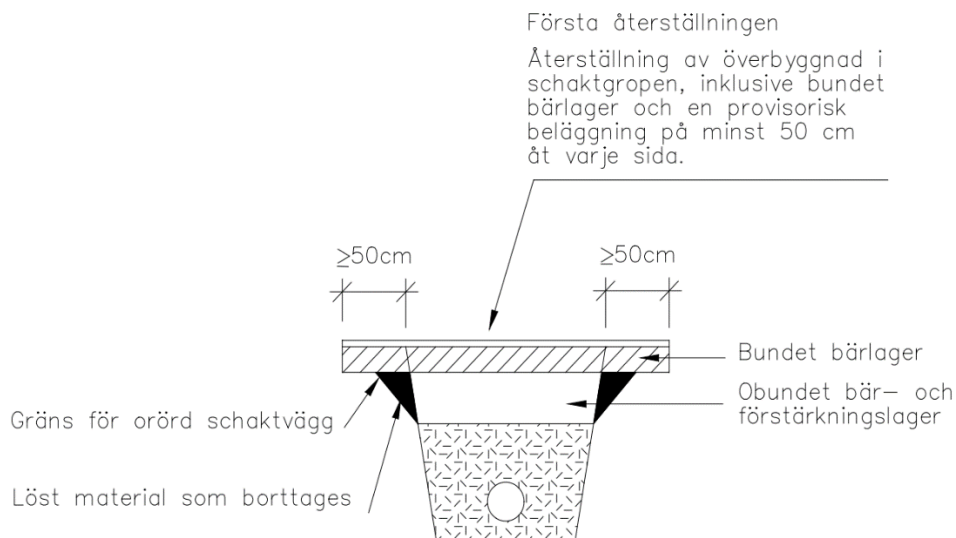
Toppbeläggning ska utföras så att avsedd avrinning bibehålles. Stenmaterial till slitlager ska utgöras av samma stenmaterial som befintlig beläggning. Beläggningen ska utföras med 6 mm planhetstolerans mätt med en fyra meter lång rätskiva. Färdig beläggning ska ligga minst 5 mm och max 10 mm högre än rännदार and brunnar. Beläggningen får aldrig ligga lägre än rännदार and brunnar. Beläggningsytan ska vara rektangulär och fogarna ska förseglas.

5.6 Tekniska krav vid återställning av slitlager i offentlig plats

Huvud- och bussgator samt cykelvägar i huvudcykelnätet

Huvud- och bussgator samt cykelvägar i huvudcykelnätet lappade med enbart bärlagergrus får inte öppnas för trafik. Dessa ska vid återfyllning förses med ett tillfälligt slitlager av oljegrus, som vid den slutliga återställningen utbytes till en permanent beläggning.

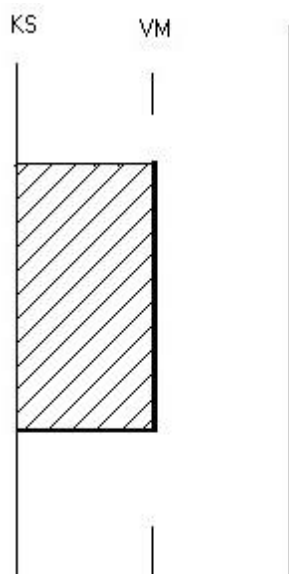
Det befintliga bärlagret och eventuellt bundet bärlager samt befintligt slitlager tas bort till ett avstånd om minst 50 cm från orörd schaktvägg. Upptagna asfaltmassor ska transporteras bort från platsen till asfaltstation för återvinning. Befintlig beläggningsyta rensågas. Kanterna ska vara raka och ytorna rektangulära. Asfaltklister ska påföras befintlig sågad asfalt innan det bundna bärlagret läggs ut. Därefter beläggs ytan med en asfaltbetong och uppkomna skarvar förseglas ytterligare, se Figur 1. Tjocklek på slitlagret ska vara det som finns på aktuell gata dock max 5 cm. Tjocklek på slitlager och bundet bärlager ska tillsammans vara densamma som tidigare fanns på platsen.

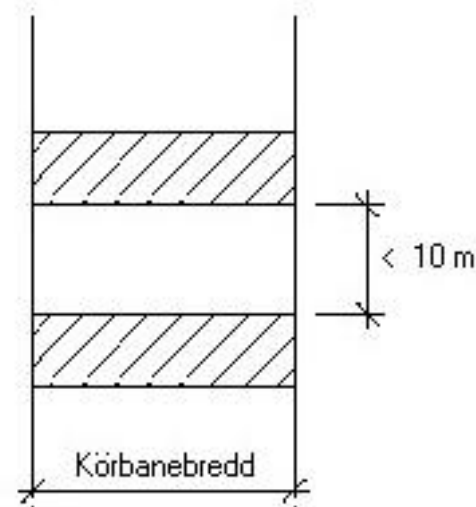
Figur 1 Tvärsektion

Beläggningsskarvar placeras i mittlinje, körfältslinje eller kantlinje vid återställningen se Figur 2.

I de fall det rör sig om tvärgående schakter där avståndet mellan schakten är 10 m eller mindre ska hela ytan mellan schakten beläggas, se Figur 3.

Figur 3 Beläggningsskarvar

Figur 2 Tvärgående schakt med mindre 10 meters mellanrum

Lokalgator, övriga gång - cykelvägar samt gångbanor

På körbanor placeras beläggningsskarvar i mittlinje, körfältslinje eller kantlinje enligt Figur 3. Minimikravet är att befintligt slitlager tas bort på hela bredden av gångbanor och Gång- och cykelvägar och att kanter på befintlig beläggningssyta ska rensågas 50 cm utanför schaktkant. Kanterna ska vara raka och ytorna rektangulära. Asfaltklistor ska påföras befintlig sågad asfaltkant innan asfaltbeläggningen läggs ut. Tjocklek på slitlagret ska vara det som finns på aktuell lokalgata eller gång- och cykelväg dock max 5 cm. Tjocklek på slitlager, och i förekommande fall, bundet bärlager ska tillsammans vara densamma som tidigare fanns på platsen.

Gångbana av gatsten eller betongplattor

Minimikravet är att befintligt ytlager tas bort på hela bredden av gångbana <1,70 m. På ytor >1,70 m ska befintliga plattor 35 x 35 läggas om till 70 cm utanför schaktkant. Befintligt sättgrus tas bort på hela bredden. Sättsandslagret ska vara max 30 mm, jämtjockt och packat enligt gällande föreskrifter. Packning av gatstensytan ska utföras direkt efter utförd fogfyllning med vibroplatta eller vibrovält som har gummivals. Vältningen ska utföras vinkelrät mot den enskilda stenens längdaxel. När belägningsarbetet är klart ska hela ytan eftersändas med fogsand så att fogarna blir helt fyllda. Inom 10 arbetsdagar ska ytan kontrolleras och eventuell fogsand kompletteras. Detta ska fortgå till dess att fogarna är helt täta. Efter detta ska ytan rensopas.

Vägmarkering

Vägmarkeringar ska utföras enligt grundregler i Vägmarkesförordningen (VMF) samt enligt anvisningar som lämnas av Samhällsbyggnad. Vägmarkeringar som i samband med schaktarbeten försvunnit ska alltid ersättas inom 20 arbetsdagar efter utförd återställning. Detta gäller även om återställning är tillfällig. Vägmarkeringen bekostas av den sökande.

Kontroll utförs enligt bilaga kontrollprotokoll. Genomgång på plats ska göras med den som är skyltansvarig om sådan finns annars med högsta chef på plats eller någon som denne utsett.

Brunnar

Höjdjustering ska genomgående justeras till 5 - 15 mm under slitlagerytan.

Dokumentation

Ledningsägaren svarar för, och bekostar inmätning och dokumentation, samt framtida anvisning av ledningens läge.

5.7 Återställning i parkmark

I parkytor ska ledningsägaren återställa hela ytan till den standard som var före ledningsarbetena. Höjden anpassas till matjordens djup på respektive yta.

OBS att stenar får inte lämnas ytligt i eller omkring den återställda gräsytan.

Om detta inte följs finns risk, vid framtida gräsklippning, att kringflygande stenar skadar människor, byggnader m.m.

6 Då arbetet är klart

Då arbetet är utfört ska hela området som är påverkat av byggnationerna återställas i ursprungligt skick. Avspärningar tas bort, vägmärken och vägmarkeringar återställs samt att området maskinsopas.

6.1 Slutbesiktning

Då arbetet har slutförts och klaranmälts ska Samhällsbyggnad meddelas/kallas till slutbesiktning av arbetsområdet, där kan ledningsägaren delta på begäran. I samband med slutbesiktningen kommer Samhällsbyggnads representant att genomföra en kvalitetskontroll av återställningen på gatu- och parkmark.

Dokumentation av egenkontroll med packningskontroll och materialval samt funktionskontroll av rännstensbrunnar ska kunna uppvisas.

Ledningsägaren ska bevaka och åtgärda eventuella sättningar, föranledda av utförda schaktningsarbeten

7 Påföljder

7.1 Avbrytande av arbete

Om arbetet medför att trafikanters eller tredje mans säkerhet äventyras förbehåller sig Samhällsbyggnad rätten att avbryta pågående arbete omedelbart. Likaså gäller om säkerhetsföreskrifter eller dessa bestämmelser inte följs. Arbete kan även avbrytas om påtalade brister från Samhällsbyggnad inte åtgärdas. Samhällsbyggnad kan då på ledningsägarens bekostnad utföra resterande nödvändigt arbete.

7.2 Sanktionsavgifter/konsekvenser

- De kostnader som i framtiden direkt eller indirekt vållas Samhällsbyggnad på grund av ledningsförläggningen debiteras ledningsägaren.
- Om arbete har startats utan grävningstillstånd och/eller godkänd trafikantordningsplan kan ledningsägaren debiteras en sanktionsavgift enligt bilaga 4.
- Om arbetet inte överensstämmer med inlämnade handlingar debiteras ledningsägaren en sanktionsavgift enligt bilaga 4.

-
- Om SKL:s handbok "Arbete på väg" inte följs, och påtalade brister inte rättas till stoppas arbetet tills bristerna åtgärdats. Sanktionsavgift utgå direkt om bristen anses allvarlig eller att den inte åtgärdas på utsatt tid efter påtalande.
 - För bristfällig återställning, skador på träd eller felaktigt hanterade massor m.m., debiteras ledningsägaren för Samhällsbyggnads merkostnader inklusive trädets eller anläggningens värde.
 - Skador som orsakas på grund av felaktigheter och brister vid grävning etc. ersätts av ledningsägaren.
 - Skador som orsakas av att sten eller annat material lämnas ytligt vid till exempel återställning av grönytor och därefter vid gräsklippning eller annat underhållsarbete förorsakar skador på människor, byggnader, maskiner m.m. debiteras ledningsägaren.
 - För akuta underhållsåtgärder/felanmälningar eller dylikt från allmänhet eller näringsidkare föranledda av ledningsgrävningen debiteras ledningsägaren.
 - Om grävning sker i offentlig platsmark innan grävningstillstånd har lämnats, kan åtgärden komma att polisanmälas och den grävande parten kan bli skyldig att betala de kostnader Samhällsbyggnad får med anledning av grävningen.

7.3 Kontroller

Kontroller av arbetsplatsen ska genomföras av en av kommunens kontrollanter som utses av verksamhet trafik. Kontroller genomförs slumpmässigt men kan även göras om kännedom om bristande skyltning finns. Kontroller kan göras med täta intervaller så länge som det meddelas utmärkningsansvarig.

7.4 Bedömning

Första gång en mindre förseelse upptäcks ska detta hanteras som en anmärkning. Om en anmärkning inte åtgärdats inom en påtalad rimlig tid ska sanktionsavgift utgå. Vissa förseelser anses vara av sådan vikt att de automatiskt ses som större förseelser och därför inte förs som anmärkning utan direkt tas sanktionsavgift för (vilka förseelser som automatiskt räknas som stora syns i bilaga 4).

8 Sammanfattning krav

Samhällsbyggnad kräver att ledningsägaren:

- planerar sitt anläggande så att inte samma sträcka måste grävas flera gånger
- följer dessa anvisningar för grävning i offentlig mark
- svarar för all återställning efter grävningen
- svarar för all efterjustering av utförda återställningsarbeten
- svarar för de kostnader som i framtiden direkt eller indirekt vållas Samhällsbyggnad på grund av ledningsförläggningen.

Samhällsbyggnad kräver av den som sökt:

- Att SKR:s handbok "Arbete på väg" följs
- Att arbetets start samt stopp anmäls till ansvarig handläggare
- Att skyltansvarig finns på plats (inom 10 min avstånd) vid aktivt arbete

9 Bilagor

Bilaga 1 Checklista för planering

Bilaga 2 Checklista före igångsättning

Bilaga 3 Checklista under arbetets gång

Bilaga 4 Sanktionsavgifter

Bilaga 5 Kontrollprotokoll vägarbetsplatser

Bilaga 1 Checklista för ledningsägare – planering

Många ledningsägare har snabbt växande marknader och behov av att bygga ut i takt med nya kundkontrakt. Ledningsarbeten måste planeras och samordnas för att det inte ska bli upprepade ingrepp på samma ställe enligt följande:

- Fortlöpande informera och samråda med Samhällsbyggnad om arbeten som planeras eller utreds, både på kort och lång sikt och i projekteringsskedet.
- Ta fram uppgifter om andra ledningar på platsen.
- Samordna arbetet med övriga ledningsägare.
- Utföra projektering och geotekniska undersökningar.
- Planera hur träd och parkmark vid arbetsområdet ska behandlas. Detta görs i samråd med Samhällsbyggnad.
- Anmäla när planerat arbete beräknas starta.
- Se till att lägesgodkännande (eller markavtal) finns.
- Välja arbetsmetod och tidpunkt i samråd med Samhällsbyggnad så att det blir bästa möjliga tillgänglighet till fastigheter som berörs av arbetet.
- Informera och samråda med näringsidkare, boende och fastighetsägare så tidigt som möjligt.
- Upprätta arbetsmiljö- och trafikanordningsplan.

Bilaga 2 Checklista för ledningsägare – Före igångsättning

Innan arbetet startar

- Samråd med Samhällsbyggnad, gator & parker, om lämpligt område för upplag, bodar m.m.
- Begära upplåtelse tillstånd hos polisen för bodar, upplag etc. utanför arbetsområdet.
- Informera alla som berörs av arbetet, fastighetsägare näringsidkare, boende, räddningstjänst, SOS, Polisen, bussbolag m.fl.
- Anmäla när arbetet startar.
- Kalla berörda till syn före arbetets start.
- Kontrollera att alla nödvändiga beslut finns om vägarbete och/eller upplåtelse av mark på offentlig plats.

Bilaga 3 Checklista för ledningsägare, entreprenör och arbetsledare – under arbetets gång

- Ansvara för arbetsområdet och schakten tills arbetsområdet är besiktigt och godkänt.
- Omhänderta restprodukter miljövänligt (t ex att uppriven asfalt lämnas till en station för asfaltåtervinning, asfalten ska då vara fri från sand) och se till att mark och vatten inte förorenas.
- Se till att schakten utförs på ett riktigt sätt.
- Se till att schakten återställs på ett riktigt sätt.
- Se till att träd, växter och andra parkytor som berörs av arbetet inte kommer till skada.
- Se till att, mot Samhällsbyggnad, övriga ledningsägare och tredje man, inte skador, förlust, eller intrång, uppkommer under arbetet.
- Se till att, ytor utanför upplåten mark, inte används.
- Se till att brandposter, avstängningsventiler, brunnar etc. inte skadas eller blockeras genom åtgärder på arbetsplatsen.
- Se till att vattenavrinningen från angränsande gatu- och markområde inte hindras genom grävningsarbetet.
- Dokumentera utförda kontroller och förändringar.
- Dokumentera datum och tid för utförda underhållsåtgärder på återfyllda ytor samt anmäla detta till Samhällsbyggnad.
- Se till att trafikordningsplanen följs och anmäla/ansöka om eventuella förändringar
- Meddela Samhällsbyggnad om arbetet blir försenat eller klart tidigare.
- Hålla arbetsplatsen välstädad och se till att förvaring av material och verktyg sker på ett betryggande sätt
- Se till att informationsskylt finns på arbetsplatsen fram till arbetet är slutbesiktat.

Bilaga 4 Sanktionsavgifter

Tillstånd	Anmärk	Sanktionsavgift
Om godkänt schakttillstånd saknas.		20 000 kr
Om godkänd trafikanordningsplan (TA-plan) saknas.		20 000 kr
Om ingen tidsförlängning har begärts innan den godkända tiden för arbetet utgått.	Anm sen	1 500 kr per påbörjad vecka
Utmärkning	Anmärk	Sanktionsavgift
Om grundläggande vägmärken i TA-plan saknas tex Vägmärke A20 vägarbete, X2 Markeringskärm avstängning.	Anm sen	10 000 kr
Om identitetsskylt som visar information om utförare saknas.	Anm sen	3 000 kr
Fysisk avstängning	Anmärk	Sanktionsavgift
Om grundläggande avstängning inte utförts, inte följer godkänd TA-plan eller arbetsområdet är farligt för trafikanter och personal.		20 000 kr
Om enstaka detaljer i den fysiska avstängningen saknas eller är bristfälliga.	Anm sen	3 000 kr
Personal och arbetsområde	Anmärk	Sanktionsavgift
Om arbetsområdet inte har någon utmärkningsansvarig person på den aktiva arbetsplatsen eller denne inte är kontaktbar.		3 000 kr
Om personal saknar varselkläder, eller brist i varselkläder förekommer.	Anm sen	3 000 kr per person
Om personal saknar godkänd utbildning eller visar bristande kompetens.		3 000 kr per person

Om personal inte medverkar till att anmärkning på plats åtgärdas på begäran.		3 000 kr
Trafikantframkomlighet/Störning	Anmärk	Sanktionsavgift
Om det inte går att komma fram och/eller det är farligt att ta sig fram i trafikzonen.		20 000 kr
Om fordon eller maskiner som används för arbetet, där det klart framgår av TA-planen att dessa skall rymmas innanför den fysiska avstängningen, istället vistas i Trafikzonen.		5 000 kr per fordon
Vid tillfälliga störningar så som bristande snöröjning eller halkbekämpning inom arbetsområdet.	Anm sen	3 000 kr
Trafikanordningsmaterial kvarlämnat efter det att arbetet avslutats.	Anm sen	3 000 kr

Bilaga 5 Kontrollprotokoll vägarbetsplatser

**Skellefteå
kommun**

TA-plansnr:

Kontroll av vägarbetsplats

- Ordinarie kontroll Huvudgata Drift/uh-arb
 Efterkontroll Övrig gata Inv. arb
 Extern/övr
 UE

Datum:

Tid:

Beställare: _____

Typ av arbete: _____

Huvudentreprenör: _____

Adress: _____

Ort: _____ Gata/väg: _____

Plats: _____ Kontrollant: _____

Platschef: _____ Utmärkningsansvarig: _____

Deltagit vid kontroll: _____ Sign: _____

Projektledare eller motsvarande extern: _____

Sort	1	2	3	Anmärkning
TA-plan & Grävstillstånd				
Förekomst				
Kopia i arbetsfordon				
1. Körledning				
1.1 Tvärgående avstängning				
1.2 Längsgående skydd				
1.3 Påbudsmärke				
1.4 Vägarbets- & hastighetstavlor				

Sort	1	2	3	Anmärkning
2. Fordon				
2.1 Varningslyktor				
2.2 Backvarningslyktor				
2.3 Fordonsutmärkning				
3. Arbetsplatsorganisation				
3.1 Arbetsområde				
3.2 Zoner				
3.3 Tvärg. tungt skydd				
3.4 Längsg. tungt skydd				
4. Oskyddade trafikanter				
4.1 Hänvisningar				
4.2 Anpass. funktionsh.				
4.3 Utformning avstängn.				
4.4 Gångfällor och passager				
5. Personal				
5.1 Varselklädsel				
5.2 Tillsynsansvarig				

Övriga anteckningar			
Första kontroll antal 2 & 3			
Upprepad kontroll			
0 - 5 st 2:or	Godkänd		Avgift
6 –8 st 2:or eller 1 st 3:a	Mindre allvarligt		Summa:
≥ 9st 2:or eller ≥ 2 st 3:or	Allvarligt		

www.skelleftea.se